



ผ่านพบ ไผ่ผูกพัน



• บทบันทึกคดี class •

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์



www.praphansarn.com

ผ่านพบไม้ยูงพันธ์

• พิมพ์ครั้งที่ 6 •

• บทบันทึกดีclass •

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

ผ่านพบไม่ผูกพัน

© เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

ห้ามลอกเลียนแบบส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
มิฉะนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

Cataloging In Publication Data

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

ผ่านพบไม่ผูกพัน.– พิมพ์ครั้งที่ 6.– กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น, 2566.
120 หน้า.

1. ความเรียง. I. ชื่อเรื่อง.

895.91301

ISBN e-book 978-616-611-010-4

ราคา 87 บาท

จัดทำและจัดจำหน่ายโดยบริษัท สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น จำกัด



222 (บุษราคัม เทอเรส สาย 2) ถนนพหลโยธิน สาย 2

แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170

โทรศัพท์ 0 2448 0312, 0 2448 0658-9 โทรสาร 0 2448 0393

www.praphansarn.com

- ผู้ก่อตั้ง : สุพล เตชะธาดา
- คณะกรรมการบริหาร : พิสุทธิ เลิศวิไล, ทพ.อดิเรก ศรีวัฒนาวงษา, บุญเลิศ สีอุไรย์
ศักดิ์ชัย จิราธิวัฒน์, อาทร เตชะธาดา
- กรรมการผู้จัดการ : อาทร เตชะธาดา
- กองบรรณาธิการ : วนิสา ขำวิสัย, กุลธิดา จารุรัตนานนท์
- ภาพปก : เสกสรรค์ ประเสริฐกุล
- ออกแบบรูปเล่ม : นพพร คงสอน
- พิสูจน์อักษร : วนิสา ขำวิสัย, กุลธิดา จารุรัตนานนท์

www.praphansarn.com

สนับสนุนเว็บไซต์โดย



Bangkok Bank

ธนาคารกรุงเทพ

สารบัญ



คำนำสำนักพิมพ์	6
คำนำนักเขียน	10
แต่ หลวงตา : ผู้ส่งลับ	15
ผ่านพบไม้ยูงบิน	23
เงาชีวิตบนเส้นทาง	33
โบสถ์ในบ้าน วิหารในใจ	43
พาหินและหินยา	53
สายฟ้า สะพาน และฟากฝั่งของชีวิต	61
เดินทางในความเงียบ	71
คนข้างทาง	81
พักใจในโลกกว้าง	91
ความรักบนเส้นทางกับเส้นทางแห่งความรัก	99
ต้นทางอยู่ที่คน ปลายทางอยู่ที่ฟ้า	107
ฤดูแล้ง	115

คำนำสำนักพิมพ์



หากพิจารณาผลงานของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล งานเขียนชิ้นนี้ ก็ยังคงร้อยเรียงแต่ละเรื่องราวโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของเขาเหมือนเดิม เพียงแต่ลดทอนสภาวะโลดโผนทางอารมณ์อันพลุ่งพล่านอย่างที่เคยเขียน แต่ยังคงความเข้มข้นของเนื้อหาไว้ได้ไม่น้อยไปกว่างานเขียนเล่มอื่น ๆ ของเขาเลย

ปฏิเสธไม่ได้ว่างานเขียนของ เสกสรรค์ มักอุดมไปด้วยเนื้อหาที่เคี้ยวเสียจนชิ้น ซ้ำยังหยั่งรากลึกถึงประสบการณ์ที่เขาประสบโดยตรง เพียงแต่งานเขียนชุดนี้นำเสนอแง่มุมของความคิดเชิงจิตวิทยาและปรัชญาชีวิต มากกว่าการตะตองเนื้อหาทางสังคมและการเมืองอย่างโจ่งแจ้ง โดยยังคงถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ ออกมาด้วยภาษาอันเปี่ยมไปด้วยวรรณศิลป์ที่ลึกซึ้ง คมคาย ประณีต และงดงาม อย่างไม่รู้ที่ติ

ดังนั้น งานเขียนชุดนี้จึงมิใช่ “บันทึกจากประสบการณ์” ทัวไปดังที่ประจักษ์แจ้งภายนอกเสียทีเดียว หากเป็น “บันทึกบทเรียนอันทรงคุณค่า” จากผู้เขียนสู่ผู้อ่านทุกคน สุดแท้แต่จะประยุกต์ใช้กับตนเอง

ทุกสรรพสิ่งบนโลกต่างก็ผ่านมาพบ เพียงเพื่อรอวันพลัดพรากจากกันไป ไม่ว่าบังเอิญหรือตั้งใจ เช่นเดียวกับสารัตถะใน “ผ่าน

พบไม่ผูกพัน” อันเปรียบตั้งกระจกเงาส่องสะท้อนให้เห็นว่า ชีวิตจะเป็นเช่นไรย่อมขึ้นอยู่กับว่าเรามองมันเช่นไร โดยบุคคลจะต้องเป็นทุกบทบาทของช่วงชีวิต ทั้งผู้แสดงและผู้ชมการแสดง กระทั่งหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกับทุกสิ่งที่พบเจอ ขณะเดียวกันก็ต้องไม่ผูกพันธนาคารกับสิ่งใด ผู้คนเหล่านั้นจึงจะหลุดออกจากโซ่ตรวนแห่งสัมพันธ์ทั้งปวงได้

บางคนปรุงแต่งความหวาดหวั่นขึ้นเมื่อต้องพัดผ่านสู่สิ่งใหม่ จึงหวังยึดครองกับสิ่งเดิม หารู้ไม่ว่า หวังแห่งการเดินทาง ล้วนแฝงทัศนะของการดำรงชีวิตไว้เสมอ เมื่อใดที่เราผ่านมาพบ และจำต้องพลัดพรากจากกันตามกฎเหล็กของกาลเวลา เมื่อนั้นเราจึงจะประเมินค่ากันและกันได้ในที่สุด

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เริ่มเขียนเรื่องสั้นตั้งแต่สมัยเป็นนักศึกษาปริญญาตรี และทำงานต่อเนื่องอยู่พักใหญ่จนกระทั่งอายุเข้าสู่วัยกลางคน จึงผลิตผลงานแนวนี้น้อยลง อยากรู้ก็ดี เรื่องสั้นของเขาสะท้อนให้เห็นพัฒนาการทั้งในด้านความคิด และทักษะงานประพันธ์ของเจ้าตัวได้อย่างชัดเจน จากเรื่องราวของผู้ยากไร้ในแง่มุมต่าง ๆ มาถึงการต่อสู้ภายในจิตใจของผู้ชายที่กำลังจะก้าวสู่วัยชรา

ชื่อของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นที่รู้จักกันดีในประเทศไทย ทั้งในฐานะนักเขียนและในฐานะอื่น ๆ งานเขียนของเขาโดดเด่นตรงที่มีลีลาการใช้ภาษาอันงดงามและมีสไตล์เฉพาะตัวในการนำเสนอ ประเทศไทยรู้จักเสกสรรค์เป็นครั้งแรกในฐานะผู้นำนักศึกษาที่มีบทบาทอย่างสูงในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.

2516 อย่างไรก็ตามสถานการณ์ทางการเมืองที่ผันผวนและรุนแรงได้ผลักดันให้เขาเปลี่ยนเป็นคนนอกสังคมไปอย่างรวดเร็ว เมื่อขบวนการประชาธิปไตยของนักศึกษาและประชาชนเริ่มถูกคุกคามทำร้ายและฝ่ายนิยมเผด็จการมีทีท่าจะกลับมาฟื้นฟูอำนาจของตนอีก เสกสรรค์ได้ตัดสินใจเข้าร่วมกองกำลังอาวุธปฏิวัติที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย โดยใช้ชีวิตเป็นทหารป่าอยู่กว่า 5 ปี

ปลายปี 2523 ในสถานการณ์ที่ประเทศสังคมนิยมรอบ ๆ ประเทศไทยขัดแย้งและรบราฆ่าฟันกันเอง เสกสรรค์เองก็มีปัญหาขัดแย้งกับแนวทางของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เช่นกัน ในที่สุดเขาได้ตัดสินใจเสี่ยงชีวิตออกมาพบกับฝ่ายรัฐบาลด้วยความรู้สึกผิดหวังอย่างลึกซึ้ง หลังจากนั้นไม่นาน ความผิดพลาดต่าง ๆ ที่สะสมไว้ในองค์กรก็ได้ทำให้ขบวนการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์สลายตัวลง คนหนุ่มสาวจากร่วมมหาวิทยาลัยที่เคยเข้าร่วมการต่อสู้ด้วยอาวุธต่างทยอยกันกลับลงมาจากภูเขาจนหมดสิ้น

การออกจากป่ามาพบกับฝ่ายรัฐและถูกสถานการณ์บีบให้เลิกเป็นนักปฏิวัตินับเป็นบาดแผลใหญ่แผลหนึ่งในชีวิตของเสกสรรค์ มันทำให้เขารู้สึกว่าตัวตนที่ยึดมั่นได้สูญหายไปหลายส่วน แม้โดยภายนอกแล้ว ชีวิตของเขามีได้ตกต่ำแต่อย่างไร หากยังคงเป็นคนมีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากหลายวงการ เขาเรียนจบปริญญาเอกจากต่างประเทศ และกลายเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่เขาเคยเป็นนักศึกษา แต่เสกสรรค์ก็ดูเหมือน

จะไม่มีความสุขกับสถานภาพเหล่านั้น เพราะสิ่งที่เขาค้นหาเป็นอะไรบางอย่างที่อยู่ข้างใน ด้วยเหตุดังนี้ เสกสรรค์ในฐานะนักศึกษาปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ และต่อมาในฐานะอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงยังคงเร่ร่อนไปตามป่าเขาท้องทะเลอีกหลายปีเพื่อค้นหาชีวิตที่ตกหาย ทั้งหมดนี้เป็นภูมิหลังของงานเขียนส่วนใหญ่ของเขา รวมทั้งเรื่องสั้นที่ออกมาในระยะหลังด้วย

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล เกิดเมื่อปี 2492 ในหมู่บ้านชาวประมงปากอ่าวแม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เขาจบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี 2532 ถึง 2552 เสกสรรค์ทำงานเป็นอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยเคยดำรงตำแหน่งคณบดีรัฐศาสตร์ช่วง 2536-2538

ประวัติการต่อสู้ของเขาถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ซึ่งได้รับการตัดสินใจให้เป็นภาพยนตร์ยอดเยี่ยมประจำปีโดยสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงฯ และชมรมวิจารณ์บันเทิงฯ นอกจากนี้ในฐานะนักเขียน เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้รับรางวัลศรีบูรพาในปี 2546 และได้รับการประกาศเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ประจำปี 2552

ด้วยมิตรภาพและความปรารถนาดี

สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล 9

คำนำหนักเขียน



ความเรียงสั้นชุดนี้เป็นทัศนะล่าสุดของผมที่มีต่อโลก ต่อชีวิต ทัศนะที่ได้มาจากการเฝ้าพิจารณาประสบการณ์ของตัวเอง มากกว่าห้าสิบปี และการเรียนรู้ความจริงโดยผ่านประสบการณ์ ของผู้อื่น

แน่นอน ในฐานะปุถุชนคนธรรมดา ชีวิตของผมย่อม เต็มไปด้วยเรื่องทุกข์โศกร้อนหนาวไม่ต่างจากคนทั่วไป กระทั่ง บางห้วงเวลาอาจกล่าวได้ว่าจมดิ่งหม่นวนอยู่กับสภาพเช่นนั้น แต่ผมอาจจะมีบุญอยู่หนึ่งเรื่อง คือขอบทะเลาะกับตัวเอง ไม่ รังเกียดที่จะวิพากษ์ตัวเอง หรือถ้าหากจำเป็นก็อาจถึงขั้นยอม สลายตัวตนเก่า ๆ ไปสู่ตัวตนที่ผมเห็นว่าสูงกว่า ถูกต้องกว่า

ในที่สุด ผลรวมของความเคลื่อนไหวดังกล่าวก็พาผมมาสู่ ข้อสรุปสองประการซึ่งกลายเป็นฐานคิดของทัศนะต่าง ๆ ที่ผม มีต่อชีวิตในห้วงปัจจุบัน

ประการแรก ผมเห็นว่าเราทุกคนล้วนเป็นสิ่งที่ตัวเองคิด หรือพูดอีกแบบหนึ่งคือ ชีวิตจะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับว่าเรามอง มันเช่นใด หากมองโลกในเชิงบวกก็สามารถหาด้านสว่างได้จาก ทุกเหตุการณ์ ในทางตรงข้าม หากมองโลกในเชิงลบ เราก็จะ